

12. marts 2021
j.nr. 21-120-000001

Afgørelse efter miljøvurderingslovens § 10 om at bekendtgørelse om ændring af bekendtgørelse om jordbrugets anvendelse af gødning i planperioden 2020/2021 ikke er omfattet af kravet om miljøvurdering.

Baggrund

Bekendtgørelse om jordbrugets anvendelse af gødning i planperioden 2020/2021 har til formål at fastsætte supplerende regler til gødskningslovens¹ regler om beregning af kvælstofkvoten for landbrug registreret i Register for Gødningsregnskab, samt om beregning af virksomhedernes forbrug af kvælstof og fosfor. Der fastsættes endvidere supplerende regler om virksomhedernes gødningsplanlægning og om gødningsleverandørers indberetning af oplysninger til Leverandørregister for gødningsleverancer.

Der udstedes årligt en ændringsbekendtgørelse til gødskningsbekendtgørelsen for planperioden. Hovedformålet med den årlige ændringsbekendtgørelse er at udstede værdier for protein og fosfor i fodermidler til brug for erhvervets korrektioner i produktionen af kvælstof og fosfor i husdyrgødning.

I ændringsbekendtgørelsen for planperioden 2020/2021 er der opstået et behov for at korrigere reglerne vedr. indberetning i gødningsregnskabet som følge af, at samtlige mink i Danmark er blevet aflivet samt justere kvælstofnormerne for vårkorn på jordbundstype 11, som følge af en ny viden og indstilling fra Normudvalgt. Disse to forhold indgår i denne screening af bekendtgørelsesudkastet.

Der foretages derudover justeringer af bekendtgørelsen af praktisk administrativ karakter, der ikke vurderes omfattet af miljøvurderingslovens plan og programbegreb.

Indholdsmæssige ændringer i forhold til bekendtgørelse om jordbrugets anvendelse af gødning i planperioden 2020/2021

Kvælstofnormer

I bilag 1 til bekendtgørelsen er fastsat kvælstofnormer og standardudbytter for landbrugsafgrøder og grønsager på friland. Kvælstofnormer og standardudbytte er fastsat på baggrund af biologiske markforsøg, og standardudbytte er fastsat på baggrund af oplysninger fra Danmarks Statistik og med en metodisk fremskrivning. Normer og standardudbytter er fastsat efter indstilling fra

¹ Lov nr. 338 af 2. april 2019 om jordbrugets anvendelse af gødning og om næringsstofreducerende tiltag.

Udvalget vedr. kvælstofnormer, -prognoser og kvælstof i husdyrgødning (Normudvalget)

Kvælstofnormerne er, som det også har været tilfældet i tidligere planperioder, og som det er forudsat ved udmøntningen af gødskningslovens § 13, stk. 3, fastsat til økonomisk optimum, hvilket er et udtryk for den mængde kvælstof, der giver det økonomisk optimale udbytte ved det gødningsniveau, hvor indtægten fra det ekstra udbytte lige netop kan betale den ekstra udgift til kvælstofholdig gødning.

For planperioden 2020/2021 blev jordbundstype 11 skilt ud og afgrøder dyrket på disse jorde fik særskilte kvælstofnormer, som var ca. 50 kg. N/ha lavere end for jordtyperne i den gruppe af jordtyper JB 11 tidligere indgik i. Argumentet for at reducere normen for JB 11 var, at denne jordbundstype stiller mere kvælstof til rådighed for afgrøden end andre jordtyper.

En yderligere gennemgang af det faglige grundlag for fastsættelse af økonomisk optimale normer på jordbundstype 11 har betydet, at normudvalget ekstraordinært har indstillet en justering af kvælstofnormerne på jordbundstype 11. Dette medfører en opjustering af normerne på 25 kg N/ha for vårkorn.

Yderligere er udbytnormerne på vintersæd til modenhed på jordbundstype 11 indsat. Disse manglede i den gældende bekendtgørelse.

Beregning af produktion af kvælstof og fosfor fra mink

Som følge af det nationale påbud om aflivning af samtlige mink i Danmark er bekendtgørelsens bilag 2, tabel 1 justeret således, at det angives, hvordan årstæver, der kun har været på minkbedrifter en del af planperioden, skal indberettes i gødningsregnskabet.

Justeringen medfører, at der tages højde for variationer i udskillelsen af kvælstof og fosfor i planperioden således, at den beregnede produktion for den periode, der har været mink på virksomheden, indberettes i gødningsregnskabet. Dette har ikke tidligere fremgået af bekendtgørelsen, da der ikke har været et behov for at regulere dette. Det er Landbrugsstyrelsens opfattelse, at det er den måde, der allerede i dag indberettes på ved overdragelse i en igangværende planperiode.

Miljøvurderingsloven og tidligere miljøvurderinger

Det følger af § 8, stk. 1, nr. 1, i miljøvurderingsloven, jf. lovbekendtgørelse nr. 448 af 10. maj 2017 af lov om miljøvurdering af planer og programmer og af konkrete projekter (VVM), at der skal gennemføres en miljøvurdering, når en myndighed udarbejder en plan eller et program, hvis planen eller programmet tilvejebringes inden for bl.a. landbrug og fastlægger rammer for fremtidige anlægstilladelser til projekter omfattet af lovens bilag 1 og 2.

Landbrugsstyrelsen vurderer, at de to foreslåede ændringer af reglerne ikke for så vidt angår reglerne i gødskningsbekendtgørelsen fastlægger rammerne for fremtidige anlægstilladelser til projekter omfattet af miljøvurderingslovens bilag 1 og 2, og at planen derfor ikke af den grund er omfattet af kravet om miljøvurdering efter miljøvurderingslovens § 8, stk. 1, nr. 1.

Opgørelsen af virksomhedens produktion af kvælstof og fosfor har betydning for beregning af, hvor stort et harmoniareal virksomheden skal råde over. Denne regulering er fastsat i husdyrbrugloven og bkg. nr. 116 af 23. januar 2019 om erhvervsmæssigt dyrehold, husdyrgødning, ensilage m.v., som det tidligere er vurderet fastlægger rammerne til fremtidige anlægstilladelser til projekter, der er omfattet af miljøvurderingslovens bilag 1 eller 2.

Reglerne i gødskningsbekendtgørelsen indgår i nitrathandlingsprogrammet. De foreslåede ændringer i reglerne om husdyrnormer og justeringen af kvælstofnormerne samt beregning af virksomhedens beregning og forbrug af kvælstof står derfor i relation til nitrathandlingsprogrammet.

Det vurderes dog, at der vil være tale om en mindre ændring, og for nitrathandlingsprogrammet endvidere alene en mindre ændring af enkelte af de foranstaltninger, der indgår i programmet, hvorfor ændringerne alene vil være underlagt en pligt til screening efter miljøvurderingslovens § 8, stk. 2, nr. 1.

Det vurderes, at bekendtgørelsen ikke medfører krav om en vurdering af virkningen på et internationalt naturbeskyttelsesområde under hensyntagen til områdets bevaringsmålsætninger, og at den derfor ikke er omfattet af et krav om miljøvurdering efter miljøvurderingslovens § 8, stk. 1, nr. 2. Der henvises herved til vurderingen af, at ændringerne alene vil have en mindre konsekvens for miljøet.

Opjusteringen af normerne for jordbundstype 11 vil medføre en mertildeling af kvælstof i forhold til det forudsatte, og hermed en mindre reduktion end forventet. Mertildelingen vil dog ikke føre til en merudledning af kvælstof til vandmiljøet, da udledningen vil blive inkluderet i en justering af baseline for effekten af allerede besluttede tiltag. Baseline har betydning for fastlæggelse af indsatsbehovet i vandplanperiode 3.

Justeringen for beregningen af kvælstof og fosfor produceret fra mink forventes at have en mindre positiv effekt, idet det bemærkes, at reglerne justeres i overensstemmelse med, hvordan den generelle indberetning af produceret gødning fra minkbedrifterne forventes.

Myndigheden træffer efter miljøvurderingslovens § 10 afgørelse om, hvorvidt planen eller programmet efter miljøvurderingslovens § 8, stk. 2, nr. 1 eller 2, er omfattet af kravet om en miljøvurdering. Ved afgørelsen inddrager myndigheden de relevante kriterier fra lovens bilag 3.

Hvis det vurderes, at ændringen kan få væsentlig indvirkning på miljøet, skal der gennemføres en miljøvurdering, jf. miljøvurderingslovens § 8, stk. 1, nr. 3.

Landbrugsstyrelsens har på denne baggrund foretaget et udkast til en screening af de foreslåede ændringer til gødskningsbekendtgørelse.

Afgørelse

Landbrugsstyrelsen vurderer, at bekendtgørelse om ændring af bekendtgørelse om jordbrugets anvendelse af gødning i planperioden 2020/2021 ikke kan forventes at få væsentlig indvirkning på miljøet, og at bekendtgørelsen derfor ikke skal miljøvurderes efter miljøvurderingslovens § 8, stk. 1, nr. 3.

Landbrugsstyrelsen har lagt vægt på, at merudledningen fra en opjustering af normen for vårkorn dyrket på jordbundstype 11 vil blive håndteret i forbindelse med en justering af baseline og indgå i det samlede indsatsbehov og derfor ikke vil medføre negative konsekvenser for miljøet.

Landbrugsstyrelsen har endvidere lagt vægt på, at den justerede regler for beregning i gødningsregnskabet af hvor meget gødning fra mink, der produceres, alene vil have en mindre positiv effekt på miljøet.

Der henviser herved til vedlagte bilag 1.

Høring af berørte myndigheder

I henhold til miljøvurderingslovens² § 32 skal den myndighed, der er ansvarlig for tilvejebringelse af en plan, høre berørte myndigheder, før der træffes screeningsafgørelse om, hvorvidt der skal foretages en miljøvurdering.

De berørte myndigheder udgøres i denne sammenhæng af Miljø- og Fødevareministeriets departement, Energi-, Forsynings- og Klimaministeriet, Miljøstyrelsen og Naturstyrelsen.

Landbrugsstyrelsen har gennemført en høring af disse myndigheder i perioden fra den 16. februar 2021 til og med den 26. februar 2021.

Der er modtaget et fælles høringssvar fra Miljøstyrelsen og Miljøministeriets departement, hvorefter der bakkes op om vurderingen af, at ændringen af normen for JB11 ikke vil have væsentlige miljøkonsekvenser, når den merudledning, der kan henføres hertil, indgår i en justering af baseline.

Klagevejledning

4-ugers klagefrist

Der kan klages til Miljø- og Fødevareklagenævnet over Landbrugsstyrelsens afgørelse om, at der ikke skal foretages en miljøvurdering (screeningsafgørelsen), for så vidt angår retlige spørgsmål inden 4 uger efter screeningsafgørelsens annoncering på Landbrugsstyrelsens hjemmeside, jf. miljøvurderingslovens § 51.

Klageportalen

Klage til Miljø- og Fødevareklagenævnet indgives skriftligt til Landbrugsstyrelsen ved anvendelse af digital selvbetjening (Klageportalen), jf. miljøvurderingslovens § 52, jf. dog § 21, stk. 2-4 i lov om Miljø- og Fødevareklagenævnet. Se mere om, hvordan man klager via Klageportalen på Miljø- og Fødevareklagenævnets hjemmeside.

Klageberettiget

Klageberettiget er enhver med retlig interesse i sagens udfald. Klageberettiget er endvidere landsdækkende foreninger og organisationer, der som formål har beskyttelsen af natur og miljø eller varetagelsen af væsentlige brugerinteresser

² Lov om miljøvurdering af planer og programmer og af konkrete projekter (VVM), jf. lbkg. nr. 1225 af 25. oktober 2018.

inden for arealanvendelsen og har vedtægter eller love, som dokumenterer dens formål, og som repræsenterer mindst 100 medlemmer.

Bilag 1

Screening

I det følgende er foretaget en vurdering af, om følgende ændringer, der forventes gennemført med ændring af bekendtgørelse jordbrugets anvendelse af gødning i planperioden 2020/2021, kan antages at få væsentlig indvirkning på miljøet, jf. kriterierne i miljøvurderingslovens bilag 3:

- 1) Opjustering af kvælstofnormer for vårkorn dyrket på jordbundstype 11 (JB11)
- 2) Ændring i beregningen af kvælstof og fosfor produceret fra mink

(1) Planernes karakteristika, idet der navnlig tages hensyn til:

- i hvilket omfang planen eller programmet kan danne grundlag for projekter og andre aktiviteter med hensyn til beliggenhed, art, størrelse og driftsbetingelser eller ved tildeling af midler:

Ad 1) I bekendtgørelse jordbrugets anvendelse af gødning i planperioden 2020/2021 blev der ved justeringen af kvælstofnormerne for afgrøder dyrket på JB 11 beregnet en reduktion i tildelingen af kvælstof på ca. 3000 tons kvælstof. Dette tal indgik af tidligere miljøvurdering af bekendtgørelsen og var estimeret til at medføre en reduktion i udledningen af kvælstof til kyst på 174 tons. Med opjusteringen af normen for vårkorn dyrket på JB11, er reduktionen af tildeling på kvælstof estimeret til 2869 tons. Dette medfører en forskel i udledning til kyst på 7,5 tons, hvilket er en minimal forskel i forhold til det forudsatte.

Det bemærkes, at der i forbindelse med normjusteringen blev foretaget en genberegning af den oprindelige reduktion i tildelingen af kvælstof hvor reduktionen blev estimeret til 3533 tons kvælstof. Tages der udgangspunkt i denne opdaterede beregning, vil den estimeret forskel være på 38,5 tons kvælstof til kyst.

Dog antages det, at når den oprindeligt fastsatte norm, var en undergødning af afgrøderne, vil en forøgelse i høj grad optages af planterne, hvorved de 38,5 tons udledt til kyst med stor sandsynlighed er lavere, men ikke kan estimeres.

Yderligere er placeringen af JB 11 jævnt fordelt på landbrugsarealerne, og derfor vil den relative forventede merudledning ikke give anledning til påvirkning af miljøet. Denne relativt lille merudledning af kvælstof vil indgå i fastsættelsen af baseline og vil derfor være en del af fastsættelsen af det indsatsbehov der beregnes for søer og kystvande. Den negative miljømæssige påvirkning af en merudledning af kvælstof fra opjusteringen af normen vil dermed modvirkes.

Ad 2) Der justeres i reglerne vedr. beregningen af kvælstof- og fosforproduktionen fra mink som følge af, at alle dyr er aflivet. Størstedelen af kvælstof- og

fosforudskillelsen fra minkproduktioner finder sted om sommeren og efteråret, hvorfor det i beregningen af produktionen skal tages højde for denne variation henover året, for at kunne beregne den korrekte mængde, der er produceret fra planperiodens start til dyrene er aflivet.

Ændringen har betydning for beregningen af produktionen af kvælstof og fosfor fra mink. Uden justeringen er der risiko for, at beregningen af produktionen af kvælstof og fosfor vil blive underestimeret i gødningsregnskabet, og at minkproduktionerne derved vil have mere kvælstof og fosfor til rådighed, end hvad der er forudsat i gødningsregnskabet. Tallet vurderes at være lavt, da erhvervet allerede har vejledt i at der skal tages højde for variationen i kvælstof- og fosforproduktionen over året, når gødningsregnskabet indberettes og da en stor andel bedrifter var afviklet tidligt i planperioden.

Ændringerne danner derudover ikke grundlag for projekter og andre aktiviteter med hensyn til beliggenhed, art, størrelse og driftsbetingelser eller ved tildeling af midler.

- i hvilket omfang planen har indflydelse på andre planer, herunder også planer, som indgår i et hierarki:

Bekendtgørelsen er udstedt med hjemmel i gødskningsloven.

Reglerne i bekendtgørelsen om beregning af virksomhedens forbrug af kvælstof, her under reglerne om beregning af virksomhedernes produktion af gødning og om normen, bidrager til implementering af nitratdirektivet, og de indgår i nitrathandlingsprogrammet, jf. nitratdirektivets bilag III, 1., 3), jf. art. 5, stk. 4, litra a.

Opgørelsen af virksomhedens produktion af kvælstof har endvidere betydning for beregning af, hvor stort et harmoniareal virksomheden skal råde over, og opgørelsen af virksomhedens produktion af fosfor har betydning for beregningen af virksomhedens fosforarealkrav. Denne regulering er fastsat i husdyrbrugloven og bkg. nr. 116 af 23. januar 2019 om erhvervsmæssigt dyrehold, husdyrgødning, ensilage m.v., som det tidligere er vurderet fastlægger rammerne til fremtidige anlægstilladelser til projekter, der er omfattet af miljøvurderingslovens bilag 1 eller 2.

- planens eller programmets relevans for integreringen af miljøhensyn, specielt med henblik på at fremme bæredygtig udvikling:

En af de største udfordringer på vandmiljøområdet er tilførslen af næringsstoffer, som bl.a. har sit udspring i landbrugets anvendelse af gødningsstoffer.

Planter skal tilføres gødning for at vokse, og gødning er dermed en forudsætning for, at landmanden kan høste et udbytte af god kvalitet og omfang.

Tab af kvælstof til vandmiljøet er uundgåeligt ved landbrugsproduktion. Tabet sker først og fremmest ved udvaskning fra rodzonen. Dette sker primært i efteråret og vinteren som følge af, at jorden mættes med vand, som dermed sætter gang i

afstrømningen fra rodzonen. Det er dog ikke alt kvælstof, som uden videre udvaskes. De to ændringer vedrører forhold, der har betydning for landbrugets udledning af kvælstof, og herunder regler om beregning af kvælstofkvoten og beregning af virksomhedernes forbrug af kvælstof. Derudover vedrører ændringerne også beregning af virksomhedernes forbrug af fosfor.

- miljøproblemer af relevans for planen eller programmet:

Udledningen af næringsstoffer til det danske vandmiljø er siden 1980'erne blevet reduceret igennem bl.a. forbedret rensning af spildevand og formindskede udledninger fra markerne.

Formålet med det, der indgår i screeningen, er at tilpasse den eksisterende regulering, der har til formål at begrænse udledningen af næringsstoffer til vandmiljøet, i forhold til udviklingen, herunder i forhold til aflivning af mink og i forhold til nyeste viden omkring jordbundstype 11.

- planens eller programmets relevans for gennemførelsen af anden miljølovgivning (f.eks. planer i forbindelse med affaldshåndtering eller vandbeskyttelse):

Bekendtgørelsesudkastet vedrører foranstaltninger, der indgår i den danske implementering af nitratdirektivet og er nævnt som en indsats i nitrahandlingsprogrammet, jf. ovenfor.

Som det fremgår ovenfor, vurderes det, at de screenede ændringer af bekendtgørelsen ikke kan antages at få væsentlig indvirkning på miljøet i forhold til den gældende regulering.

(2) Kendetegn ved indvirkningen og det område, som kan blive berørt, idet der navnlig tages hensyn til:

- indvirkningens sandsynlighed, varighed, hyppighed og reversibilitet:

Det vurderes, at der alene vil være en begrænset netto positiv miljøkonsekvens af de påtænkte ændringer.

Den miljømæssige effekt vurderes sandsynlig, men meget begrænset. Dette skyldes bl.a. at den forventede lave ændring i den forventede påvirkning, og at begge tiltag forventes at være jævnt fordelt over dyrkningsfladen, og derfor ikke medfører markante lokale effekter.

- indvirkningens kumulative karakter:

Der vurderes ikke at være kumulative konsekvenser knyttet til planen.

- indvirkningens grænseoverskridende karakter:

Planen vurderes ikke at medføre grænseoverskridende miljøpåvirkning.

- faren for menneskers sundhed og miljøet (f.eks. på grund af ulykker):

Planen vurderes ikke at være til fare for menneskers sundhed, og den vurderes

overordnet at have en begrænset positiv miljømæssig indvirkning i forhold til gældende ret.

-indvirkningens størrelsesorden og rumlige udstrækning (det geografiske område og størrelsen af den befolkning, som kan blive berørt):
Planen omfatter virksomheder, der er omfattet af registrering i Register for Gødningsregnskab.

Planen vurderes ikke at berøre befolkningen.

- værdien og sårbarheden af det område, som kan blive berørt, som følge af

- *Særlige karakteristiske naturtræk eller kulturarv*
- *Overskridelse af miljøkvalitetsnormer eller -grænseværdier og*
- *Intensiv arealudnyttelse:*

Reglerne i bekendtgørelsen om beregning af forbrug af kvælstof og fosfor skal begrænse udvaskning af næringsstoffer til vandmiljøet.

- indvirkningen på områder eller landskaber, som har en anerkendt beskyttelsesstatus på nationalt plan, fællesskabsplan eller internationalt plan:

Det vurderes ikke, at gødskningsbekendtgørelsen vil have betydning på områder eller landskaber af den nævnte karakter.